

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Шифр, назва дисципліни	DP006 Державне регулювання економіки / State Regulation of the Economy
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	Початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти
Семестр	3 семестр
Кафедра/Циклова комісія	Кафедра економіки, управління та адміністрування
Анотація курсу	Навчальна дисципліна спрямована на формування у студентів системи знань з методології, методики та організаційних основ державного регулювання економіки. Основними завданнями дисципліни є вивчення сутності, цілей і завдань державного регулювання економіки, теоретичних основ формування та реалізації стратегії соціально-економічної політики держави, методів впливу держави на соціально-економічні процеси, методології соціально-економічного прогнозування та програмування економічного і соціального розвитку.
Сторінка курсу в MOODLE	
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Викладач : к.е.н., доцент Здір В.А.
Місце дисципліни в освітній програмі	
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- рівнях. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати, розуміти особливості сучасної світової і національної економіки та обґрунтовувати напрями соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

Перелік програмних результатів навчання	<p>Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.</p> <p>Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.</p> <p>Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.</p> <p>Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p>
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	<p>Загальна кількість годин – 180</p> <p>Кількість кредитів – 6</p> <p>Кількість лекційних годин – 30</p> <p>Кількість практичних занять – 30</p> <p>Кількість годин для самостійної роботи студентів – 120</p> <p>Форма підсумкового контролю – залік</p>
Методи навчання	<p>Вербальний метод; пояснювально-демонстраційний метод; метод проблемного викладання; репродуктивний метод; робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації).</p>
Зміст дисципліни	
Тема 1. Державне регулювання як метод управління економікою	<p>Командна, ринкова, змішана форми організації економіки. Вади ринкового саморегулювання. Економічні функції держави. Сутність державного регулювання в сучасній економіці. Об'єкти та суб'єкти державного регулювання економіки.</p>
Тема 2. Державні інститути та механізми державного регулювання економіки	<p>Система органів державної влади та управління. Функції державних інститутів регулювання економіки. Методи прямого та непрямого регулювання. Методи державного регулювання за способом впливу та інструменти їх реалізації. Способи та механізми державного регулювання економіки.</p>
Тема 3. Економічна політика держави	<p>Сутність стратегії соціально-економічного розвитку країни. Соціально-економічне прогнозування у системі державного регулювання економіки. Функції та принципи соціально-економічного прогнозування. Макроекономічне індикативне планування. Державне програмно-цільове планування.</p>
Тема 4. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика	<p>Фінансова система країни. Державний бюджет і його характеристика. Доходи та видатки державного бюджету. Податкова система. Система податкових органів. Функції, види податків. Напрями грошово-кредитної політики. Типи грошово-кредитної політики. Функції національного банку України. Засоби та методи грошово-кредитної політики. Грошова емісія. Валютне регулювання. Регулювання облікової ставки.</p>
Тема 5. Державне регулювання цін та інфляції	<p>Ціни як об'єкт та інструмент державного регулювання економіки. Державна політика ціноутворення. Органи державного регулювання цін. Методи державного регулювання цін. Сутність та наслідки інфляції. Фактори інфляції. Напрями антиінфляційної</p>

	політики. Роль НБУ у проведення антиінфляційної політики. Політика доходів. Адаптаційна політика. Індксація доходів та її недоліки.
Тема 6. Структурна та інвестиційна політика	Роль структурних зрушень в економічному розвитку. Галузева структура економіки. Регіональна структура економіки. Державне регулювання структурних зрушень в економіці. Активна та пасивна структурна політика. Інвестиції як фактор структурних зрушень в економіці. Роль держави у формуванні інвестиційного клімату. Основні елементи механізму державного регулювання інвестиційної діяльності.
Тема 7. Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності	Вплив НТП на економічний і соціальний розвиток. Цілі та напрями науково-технічної політики в Україні. Науково-технічний потенціал країн. Форми прямого та непрямого регулювання науково-технічної діяльності. Державні наукові та науково-технічні програми. Інновації як специфічна форма НТП. Етапи інноваційного процесу. Суб'єкти та об'єкти інноваційної діяльності. Пріоритетні напрями інноваційної діяльності. Напрямки державної інноваційної політики.
Тема 8. Державне регулювання підприємництва	Економічний зміст підприємництва. Види підприємницької діяльності. Проблеми розвитку підприємництва в Україні. Сутність державної політики сприяння розвитку підприємництва в Україні. Законодавча база регулювання підприємництва. Система державної підтримки підприємництва. Податкове регулювання підприємницької діяльності.
Тема 9. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Види зовнішньоекономічної діяльності. Правова база регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Засади зовнішньоекономічної політики. Цілі. Система органів регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Методи і засоби державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Платіжний баланс у системі державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
Тема 10. Регіональна економічна політика	Регіон як соціально-економічна система. Стратегія регіонального розвитку. Складові регіональної економічної політики. Законодавча база механізму регіональної економічної політики. Функції центральних органів та місцевих державних адміністрацій щодо регіональної економічної політики. Адміністративні, економічні та правові методи розвитку регіонів. Доходи та видатки місцевих бюджетів. Місцеві податки та збори.
Тема 11. Державне регулювання природоохоронної діяльності	Екологічні проблеми в Україні. Економічний і правовий механізми державного регулювання охорони навколишнього середовища. Система екологічних норм і нормативів. Система штрафів за забруднення навколишнього середовища і нераціональне використання природних ресурсів. Плата за використання природних ресурсів. Кредитно-фінансові й податкові важелі екологічного регулювання. Державні програми охорони і збереження навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів.

Тема 12. Соціальна політика	Поняття соціальної політики і соціальної інфраструктури. Соціальний захист і соціальні гарантії. Завдання соціальної політики в Україні. Системи соціального страхування і соціального забезпечення населення як форми реалізації державної соціальної політики. Рівень і якість життя населення як результативний показник ефективності державної соціальної політики. Номінальні і реальні доходи населення. Баланс грошових доходів і витрат населення. Державне регулювання ринку праці та зайнятості. Методи прямого та непрямого державне регулювання оплати праці.
------------------------------------	---

Політика дисципліни

Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.

Система оцінювання

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу. Підсумкова оцінка виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Опитування / тестування і виконання завдань на семінарських заняттях (7 x 5 бали)	35
Експрес-контрольні (3 x 5 бали)	15
Модульні контрольні роботи (2 x 10 балів)	20
Аналіз наукової статті на одну із тем навчальної дисципліни	10
Розрахункова робота з розробки короткострокового прогнозу розвитку української економіки під час війни та середньострокового прогнозу соціально-економічного розвитку національної економіки у повоєнний період, з визначенням можливих джерел фінансування	20
Разом	100

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння

Е	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Барінов В. В., Скорик Г.І. Державне регулювання економіки : навч. посібник. Львів. Видавництво Львівської політехніки, 2016. 473 с.
2. Бодров В. Г., Сафронова О.М. Державне регулювання економіки та економічна політика: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2010. 520 с.
3. Державне регулювання економіки: курс лекцій для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» / Укладач Феєр О.В., Паулик А.Я. Мукачево: МДУ, 2017. 143 с.
4. Державне регулювання економіки: навчальний посібник до виконання практичних занять [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка бізнес-підприємство» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина. Електронні текстові дані (1 файл: 350 Кбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 50 с.
5. Ігнатова Є.М., Кармінська-Белоброва М.В. Державне регулювання економіки: навчальний посібник. Харків: ХІУ, 2014. 208 с.
6. Ковтун О. І. Державне регулювання економіки: навч. посібник. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 428с.
7. Мельникова О. Державне регулювання економіки: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня спеціальності 051 «Економіка»: електронне видання. Харків: ХНПУ, 2023. 105 с.
8. Пармаклі Д.М., Пармаклі Д. М., Філіппова С.В., Добрянська Н. А. Історія економічних вчень: навч. посібник. Одеса, 2018. 113 с.
9. Сенишин О. С., Горинь М.О. Державне регулювання економіки : навч. посібник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. 334 с.
10. Стратегія сталого розвитку України на період до 2030 року. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/Ж6YF00A.html.
11. Третяк Г. С., Бліщук К.М. Державне регулювання економіки та економічна політика: навч. посіб. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2011. 128 с.
12. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки: підручник. Київ: Знання, 2008. 462 с.